

TUTKIMUS

Tiedote

Tutkimus osoittaa:

Nuoret jopa keski-ikäisiä vahvemmin hyvinvointiyhteiskunnan takana

Nuoret suomalaiset antavat vanhempia ikäryhmiä vahvemman tuen hyvinvointiyhteiskunnalle. 18–29-vuotiaat uskovat muita useammin, että keskeiset instituutiot pystyvät ottamaan kansalaisten tarpeet huomioon myös tulevaisuuden suurissa muutoksissa. Tutkimus ei anna vahvistusta sille, että nuoret olisivat erityisen kriittisiä tai pettyneitä hyvinvointiyhteiskuntaan, viesti on pikemmin päinvastainen.

Suomalaiset luottavat erityisesti perheeseen, tieteeseen ja tutkimukseen, poliisiin, puolustusvoimiin ja koulujärjestelmään. Heikointa luottamus on poliittiseen päätöksentekoon, mediaan ja kirkkoon.

Kaikki väestöryhmät eivät luota instituutioihin yhtä vahvasti. Hyvin toimeentulevilla ja korkeasti koulutetuilla on yleisesti korkeampi luottamus yhteiskunnan instituutioihin. Heikosti toimeentulevat, vähemmän koulutetut ja perussuomalaisten kannattajat luottavat vähemmän. He myös kokevat instituutioiden toimivan harvemmin ihmisten parhaaksi. Nuoret arvioivat muita myönteisemmin useimpia instituutioita.

Suomalaiset kokevat sosiaaliturvan ja median yhteiskunnallisen merkityksen kasvaneen, kunnan ja kirkon merkityksen vähentyneen.

Tulokset selviävät raportista ”*Luottamusta ilmassa, mutta kuinka paljon? Tutkimus eri sukupolvien luottamuksesta yhteiskunnan instituutioihin*”. Tarkastelussa ovat perhe, kunta, kirkko, kansalaisjärjestöt, sosiaaliturva, eläkejärjestelmä, poliittinen päätöksenteko, media sekä tiede ja tutkimus.

Tutkimuksen on tehnyt E2 Tutkimus. Työtä ovat tukeneet Suomen Kuntaliitto, Sitra ja Työeläkevakuuttajat TELA ry. Tutkimus pohjautuu korona-aikana (10/2020–3/2021) kerättyihin kysely- ja haastatteluaineistoihin.

Perhe pitää pintansa, vastakkainasettelut kyllästyttävät

Suomalaiset luottavat perheinstituutioon enemmän kuin muihin tarkasteltuihin instituutioihin. Perheen keskeisestä asemasta kertoo se, että luottamus on vahvaa iästä, asuinpaikasta tai koulutustaustasta riippumatta. Perhe on pitänyt asemansa, vaikka perhekäsitys on monipuolisempi kuin aiemmin.

Sekä nuoret että keski-ikäiset koulutustaustaan katsomatta ovat väsyneitä julkiseen kinasteluun ja vastakkainasetteluihin. Polarisaatiosta kannetaan huolta.

- *Haastateltujen nuorten ja keski-ikäisten kuvaukset yhteiskunnan ilmapiiristä tulivat tutkijan iholle. Eritaukaiset suomalaiset kuvasivat spontaanisti, miten polarisaatio rikkoo Suomea, kertoo ohjelmajohtaja Jenni Simonen E2 Tutkimuksesta.*

TUTKIMUS

- *Tutkimus osoittaa, että heikommin toimeentulevat suhtautuvat instituutioihin muita kielteisemmin ja luottavat kauttaaltaan eri instituutioihin vähemmän kuin paremmin toimeentulevat. On paikallaan miettiä, milloin epäluottamus on terveeseen demokratiaan kuuluva ominaisuus, milloin se on merkki yhteiskunnan isoista ongelmista ja mihin on syytä varautua, pohtii vanhempi neuvonantaja **Jouni Backman** Sitrasta.*

Harva uskoo instituutioiden uudistumiskykyyn ja oikeudenmukaisuuteen

Keskeisiä instituutioita pidetään tärkeinä suomalaisten hyvinvoinnille, mutta luottamus niiden uudistumiskykyyn ja reiluuteen on heikkoa. Suomalaisista vain noin kolmasosa uskoo, että hyvinvointiyhteiskunnan keskeiset instituutiot kykenevät ottamaan kansalaisten tarpeet hyvin huomioon tulevaisuuden suurissa muutoksissa.

Tiede ja tutkimus erottuvat muista instituutioista selvästi. Kaksi kolmasosaa suomalaisista pitää tiedettä ja tutkimusta tasa-arvoa ja turvallisuutta tuovana, ja kolme neljäsosaa uudistumiskykyisenä. Lisäksi noin 40 prosenttia kokee tieteen ja tutkimuksen vahvistavan yhteenkuuluvuutta. Suomalaiset arvostavat tiedettä ja tutkimusta koulutustasosta ja elämäntilanteesta riippumatta.

Myös arviot oikeudenmukaisuudesta ovat paljastavia: tiede ja tutkimus sekä kansalaisjärjestöt ovat tarkastelluista instituutioista ainoita, joita yli puolet suomalaisista pitää oikeudenmukaisina.

Alle 30 prosenttia suomalaisista yhdistää uudistumiskyvyn kirkkoon, Kelaan, poliittiseen päätöksentekoon tai työeläkevakuuttajiin.

- *Väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen aiheuttavat huolta eläkejärjestelmän kestokyvystä. Nämä teemat ovat myös olleet voimakkaasti esillä julkisessa keskustelussa. Luottamuksessa eläketurvaan on suuria eroja eri ikäryhmissä, mutta eläketurvaa pidetään kaikissa ikäryhmissä merkittävänä hyvinvoinnin kannalta. Työeläkevakuuttajia pidetään myös turvaa tuovana tahona, kommentoi tutkimustuloksia Telan toimitusjohtaja **Suvi-Anne Siimes**.*
- *Monia instituutioita pidetään uudistumiskyvyttöminä. Nuoret kuitenkin suhtautuvat moniin instituutioihin vanhempia myönteisemmin. Hienoa, että kansalaisia lähinnä olevan paikallistason kehitystyö tuottaa tulosta. Enemmistö nuorista kokee kotikuntansa oikeudenmukaiseksi ja uudistumiskykyiseksi, pohtii Suomen Kuntaliiton kehityspäällikkö **Sini Sallinen**.*

Korona-ajan rajoitukset hyväksytään, moitteet epäjohtonmukaisuudesta

Tutkimuksessa selvitettiin myös suhtautumista korona-ajan ratkaisuihin. Valtaosa (70 %) kansalaisista asettaa yhteisen hyvän ja turvallisuuden yksilönvapauden edelle ja kannattaa rajoitustoimia. Haastatteluisia arvioitiin, että Suomessa yksilön oikeuksien vahva asema on vaikeuttanut korona-ajan välttämättömiä ratkaisuja. Rajoituksia ei sinänsä koeta ongelmallisiksi, vaan kritiikki kohdistuu linjausten epäjohtonmukaisuuteen ja päätöksenteon hitauteen.

TUTKIMUS

*****

Tietoa tutkimuksesta

Luottamusta ilmassa, mutta kuinka paljon? -raportti perustuu kahteen aineistoon: kyselyyn, johon vastasi 4 101 henkilöä (edustava otos Manner-Suomen aikuisväestöstä, aineisto kerätty internetpaneelilla 27.10.–3.11.2020) sekä nuorten (25–29-vuotiaat) ja keski-ikäisten (50–55-vuotiaat) ryhmähaastatteluihin, joihin osallistui yhteensä 41 henkilöä. Haastattelut toteutettiin maaliskuussa 2021.

Tutkimuksen on tehnyt E2 Tutkimus. Sen ovat kirjoittaneet E2 Tutkimuksen tutkijat VTT **Jenni Simonen**, YTM **Aino Heikkilä**, VTT **Ville Pitkänen** sekä VTT **Jussi Westinen (siirtynyt toisiin tehtäviin 17.9.2021)**.

Tutkimuksen rahoittamiseen ovat osallistuneet **Suomen Kuntaliitto**, **Sitra** ja **Työeläkevakuuttajat TELA ry**.

”Luottamusta ilmassa, mutta kuinka paljon? Tutkimus eri sukupolvien luottamuksesta yhteiskunnan instituutioihin” julkistetaan 27.9.2021 klo 12.30 Helsingin Musiikkitalossa.

Raportti on ladattavissa osoitteesta <https://bit.ly/3ADRsVP>.

Tutkimus on osa Sukupolvien huolet ja voimat -hankekokonaisuutta, jossa toteutetaan vuosina 2020–22 kolme tutkimusta nuorten ja keski-ikäisten ajattelusta. Instituutioiden ja luottamuksen lisäksi tarkastelussa ovat suhtautuminen työelämään ja näkemykset hyvästä elämästä.

E2 Tutkimus on monitieteinen yleishyödyllinen tutkimuslaitos, joka palvelee tiedolla kuntia, ministeriöitä, yrityksiä, järjestöjä, säätiöitä, poliittista päätöksentekoa ja mediaa. E2 Tutkimuksen tavoitteena on olla entistä painavampi yhteiskunnallisten ilmiöiden selittäjä. Tavoitetta tukevat muun muassa uudet tuotteet, rekrytoinnit ja hankekumppanuudet.

Lisätietoa tutkimuksesta:

Jenni Simonen
VTT, ohjelmajohtaja (hankkeen vastaava tutkija)
E2 Tutkimus
050 3465021
jenni.simonen@e2.fi

Ville Pitkänen
VTT, vanhempi tutkija
E2 Tutkimus
040 777 0869
ville.pitkanen@e2.fi